

[Thomsen.]

3 pCt. Det er jo da ret ejendommeligt, at en af Underskriverne af dette Landbofor- eningskrav om en til Bunds gaaende Rente- sænkning er den samme Mand, som forleden var Landstingflertalspartiernes Ordfører for et Forslag, der vil føre til en Rentestigning. Ja, saadan gaar det, naar erhvervsøkon- omiske og politiske Interesser rodes sammen.

Nogen særlig Villighed til at imøde- komme dette naturlige Krav om Rente- sænkning fra det samlede Landbrug har man for øvrigt ikke sporet fra nogen Side her i Rigsdagen. De indtil Dato fremsatte Forslag har ikke tilnærmelsesvis været saa vidtgaaende, som det er krævet, langtfra, derimod er Forslagene blevet ringere og ringere med Tiden, og det nu foreliggende Forslag kan nærmest sammenlignes med Kejserens nye Klæder. Ja, det var vel ogsaa for manges Vedkommende den oprindelige Hensigt. Alt tyder paa, at Kapitalens Vogtere baade uden for og inden for disse Mure har spillet deres Kort godt. Man søger at bluffe den lille Sparer med den Merindtægt, som en Mand med nogle faa Tusind Kroner kan faa gennem en lidt højere Rente. Men det Beløb gaar jo mange Gange derigennem, at Færdigvarens Pris for en stor Del bestaar af Renteudgifter; og Talen er da om Vekselrenter. Det er noget, der skæpper, navnlig da, naar der er mange Ud- viklingstrin for en bestemt Vare.

Meget tyder paa, at det var ren Taktik, naar man til Tider har givet det Udseende af, at ogsaa Kapitalens Repræsentanter vilde medvirke til at naa i alt Fald et taale- ligt Resultat. Men endnu en Gang har altsaa Hensynet til Realkrediten og den passive Kapitalisme sejret paa det arbejdende Folks Bekostning.

Man taler — det gør navnlig det ærede Medlem Hr. Christmas Møller ofte — om velerhvervede Rettigheder for Kreditorerne; Debitorerne betragtes i Regelen som Mindre- mænd. Men naar man taler om velerhver- vedede Rettigheder, saa forekommer det mig, at en mere velerhvervet Ret til at leve end den at have skabt Værdier og udført et godt samfundsnyttigt Arbejde gives der ikke. Og ingen vil sikkert bestride, at ogsaa danske Landmænd, der ikke uden Grund kaldes Verdens dygtigste, har Krav paa en beskeden Løn. De faar den ikke; i mange Til- fælde fordi den passive Kapitalist skal have først. Det skal han, selv om de sidste surt sam- mensparede Skillinger fra Sparekassen skal hentes frem. I den Henseende har Arbej- derne været langt klogere; de tager nemlig

deres Løn, før Aktiejerne faar deres. Paa samme Maade maa Bonden — saa faar det gaa med Realkrediten, som det kan — have Lønnen for sit Arbejde, før Obliga- tionsejeren rager til sig, og vel at mærke, det maa være paa lige Fod med andre, som udfører hæderligt Arbejde. Afdøde Professor Birek ramte det rigtige ved at sige, at Real- krediten er som hellige Dyr, hvis Hale man ikke tør berøre.

I andre Lande kan man udmærket lette Rentebyrden, og det sker samtidig med, at Tendensen herhjemme — hvor det aldeles ikke er Mundsvejr, naar der tales om Renteslaveri —, støttet af Oppositionspar- tierne, ja, ogsaa af det Parti, der siges at ville hjælpe Landbruget, gaar den modsatte Vej. Paa næsten alle Omraader kan man gribe regulerende ind, men ikke hvor det er allermost tiltrængt. Nej, dér er man nu i Færd med at give fri Bane, og vær over- bevist om, at Moses nok skal benytte sig deraf. Det vil navnlig ske, hvis Akkord- og Moratorieordningen, som Meningen for- leden i Landstinget var, ogsaa bringes til Ophør, Mindretallet i Landstinget, repræ- senteret af de Herrer Lange og Stein, mener ikke — saadan siges der i den afgivne Betænkning —, at Moratoriebestemmelser- nes Bortfald vil medføre Vanskeligheder; de Herrer mener tværtimod, at deres Op- hør er Forudsætningen for en naturlig Til- pasning — ja, saadan siger man i Betænk- mingen —, den naturlige Tilpasning, som er nødvendig for Landbrugets Sanering. Det, man ønsker, er aabenbart, at Fallit- ternes og Tvangsauktionernes Damptrømler skal gaa over Landet og regulerer Gælds- forholdet i de over Hundrede Tusind Bed- rifter, hvor Gælden ifølge den sagkyn- dige Kommission er større end, at den kan forrentes.

Denne kyniske Politik er det Venstre gennem den Overenskomst, der blev ind- gaaet med de Konservative, har rakt Haan- den til. En saadan Stilling vilde være for- staaelig eller i alt Fald forklarlig, om Venstre i samme Aandedræt sagde til Landbruget: Nu giver vi Afkald paa alle kunstige Foran- staltninger, men samtidig etablerer vi os som den stærkeste økonomiske Magt i dette Land og gennemtvinger økonomisk Lige- stilling med det øvrige Samfund. Kun paa den Maade kan Landmanden jo blive i Stand til at betale enhver sit og blive fri for at spille Tiden med at løbe fra Herodes til Pilatus for at faa gennemført mere eller mindre tvivlsomme Ordninger. Ja, det sidste Udslag saa vi i Dag i den Smørordning, der